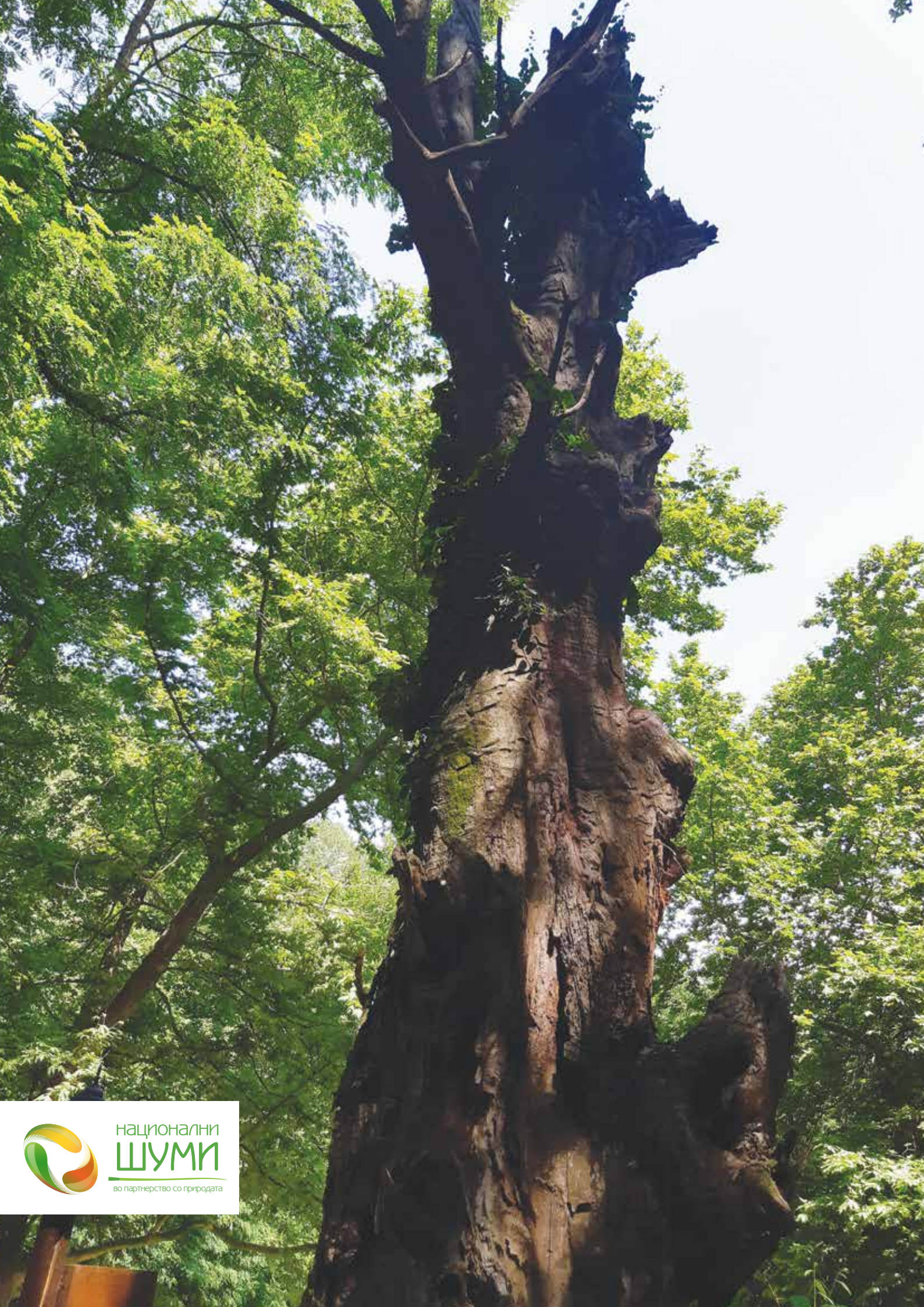

Наши шуми

БРОЈ 74. ЈУНИ 2019.

ЈП НАЦИОНАЛНИ ШУМИ

национални
ШУМИ
во партнерство со природата

ИЗВЕШТАЈ

Извештајот за работењето на ЈП “Македонски шуми” во 2018 год. е изработен врз база на податоците за остварените производни резултати од работењето во сите основни и други дејности, како и врз основа на остварените финансиски резултати искажани во Годишната сметка заклучно со 31.12.2018 год. ЈП користењето на шумите го врши плански согласно Посебните планови за стопанисување со шуми, на начин кој обезбедува трајно зачувување на нивната површина и зголемување на вредноста на шумите.

РЕПОРТАЖА

Непосреден повод посетата на ПШС „Равна Река“, Пехчево е неодамна завршеното реновирање на зградата на подружницата, која врз основа на инвестиционата програма за 2018 година започна минатата година, а конечно и комплетно, според планираното, реновирањето заврши во почетокот на годината.

АПЕЛ

По повод енормната појава на шумски пожари, Зоран Ѓорѓиев, директор на ЈП Македонски шуми, упати АПЕЛ за ЗАШТИТА НА ШУМИТЕ ОД ПОЖАРИ до медиумите во државата, а во својата изјава ги опфати сите клучни моменти од појавата и спречувањето на шумските пожари: “Според податоците на Секторот за заштита на шумите, надзор и внатрешна контрола, периодов зад нас, односно месец март, 2019 година е месец со најголем број на шумски пожари години наназад. Според овие извори бројот на пожарите изнесува околу 128. Тоа значи дека во месец март шумско земјиште и шума гореле на територијата на целата држава, што е исклучително алармантно за овој приод од годинава.”

ОБУКА

На ден 22.05.2019 год. во организација на ЈП Национални шуми во соработка со Центарот за обука при Дирекцијата за заштита и спасување се одржа обука, тренинг и вежба на просторните сили на ЈП Национални шуми со употреба на специјализираните возила great wall 4x4 во справување со пожарите на отворен простор. На тренинг вежбата согласно сценариото и можностите на ЈП Национални шуми е проверена соработката и асистенцијата со Одделението за специјализирани услуги со воздухопловите на ДЗС. На вежбата учествуваа 90 учесници од подружниците на ЈП Национални шуми, припадници на Центарот за обука на ДЗС и Авио одделението на ДЗС.

04 БЛИЦ

07 ЕДИТОРИЈАЛ

08 ИЗВЕШТАЈ

14 РЕПОРТАЖА

18 ОБУКА

20 СРЕДБИ

24 АПЕЛ

28 ПОШУМУВАЊЕ

31 ЕКОЛОГИЈА

Весник на ЈП за стопанисување со шуми Национални шуми

Издавач: ЈП Национални шуми • За издавачот: Зоран Ѓорѓиев, директор

Главен и одговорен уредник: Соња Никчевиќ

Редакција: Соња Никчевиќ, Фатима Шкријељ • Издавачки совет: Зоран Ѓорѓиев,

Гордана Серафимовска Никола Лозановски,

м-р Борче Бојчовски, Никола Киров, м-р Маре Басова

Компјутерска подготовка: Графо Пром

Адреса: ЈП Национални шуми, ул. Перо Наков 128, Скопје-тел. 02/2581 080-факс 02/2581 824

maksumi@mkdsumi.com.mk • www.mkdsumi.com.mk

БЛИЦ 01 ЈП "МАКЕДОНСКИ ШУМИ" ГО СМЕНИ НАЗИВОТ ВО ЈП "НАЦИОНАЛНИ ШУМИ"

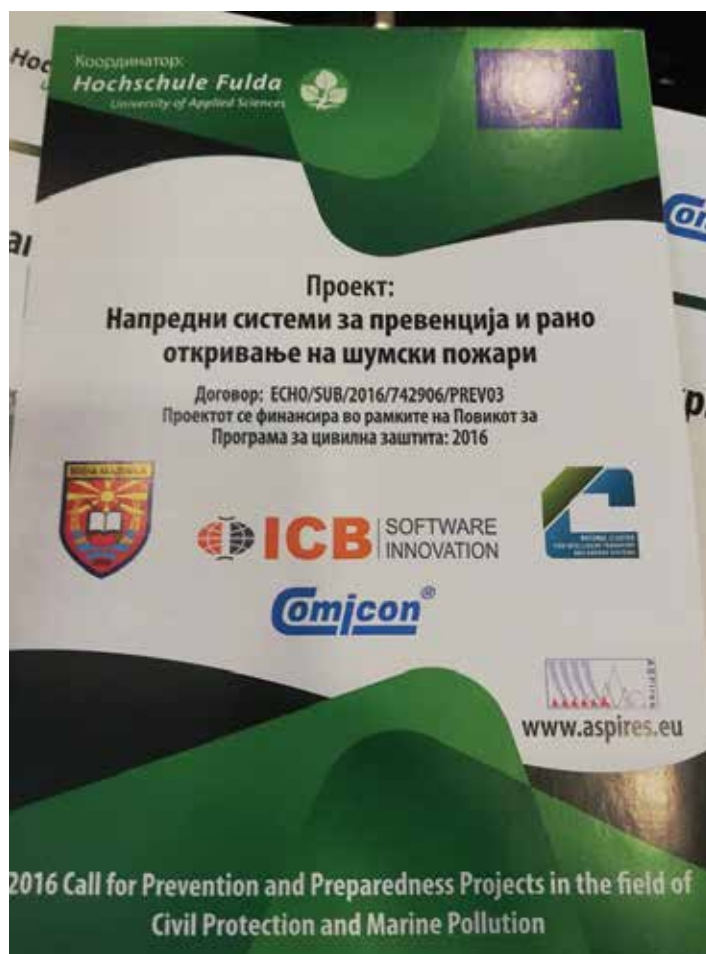
Врз основа на Заклучок од 123-тата седница на Владата на Република Северна Македонија, бр.45-1656/1 и 45-1658/1 од 25. 02.2019 година, ЈП "Македонски шуми", започна постапка за промена на Статутот на јавното претпријатие, за што Управниот одбор на ЈП донесе Статутарна одлука за измена на Статутот бр.02-254/2 од 14.03.2019 година, со која се менува називот на Јавното претпријатие за стопанисување со шуми во државна сопственост "Македонски шуми", во ЈП "Национални шуми".

Статутарните промени се усвоени со Одлука на Владата на Република Северна Македонија од 09.04.2019 год., врз основа на што е донесено Решение од Централниот Регистар на Република Северна Македонија од 24.04.2019 година, од кога важи употребата на називот ЈП "Национални шуми" на сите нивоа. Називот е сменет на сите натписи во дирекција, и во подружниците, со што се унифицирани сите светлечки реклами во подружниците. Исто така се ребрендирани сите службените возила. Во користење е и меморандум на сите документи со новиот назив ЈП "Национални шуми", како и официјалните печати. На сите електронски и пишани медиуми се употребува називот ЈП "Национални шуми", со што се почитува Одлуката на Владата на Р.С. Македонија.

БЛИЦ 02 ПРОМОВИРАН КОНЦЕПТ ЗА РАНО ОТКРИВАЊЕ НА ШУМСКИ ПОЖАРИ

На ден 21.3.2019 година во Бест Вестерн хотел-Скопје министерката за одбрана на РСМ Радмила Шекеринска даде поддршка на работилница за проект преку кој ќе се развива концепт за рано откривање на шумски пожари, кој во себе интегрира мрежа на сензори, камери и беспилотни летала (дронове) за собирање на податоци и изработка на анализи. Сето ова ќе биде искористено да се подобри процентот на откривање на шумските пожари во области од особено значење, да ги следат области со висок индекс на можност за настанување на пожари и областите веќе погодени од шумски пожари, и да се предвиди однесувањето на шумски пожари. Проектот се вика „Напредни системи за превенција и рано откривање на шумски пожари“, а предвидено е добиените информации од системот да се разменуваат помеѓу органите вклучени во системот за управување со кризи на сите нивоа. „На тој начин да се подобрат механизмите за координација помеѓу локалните, регионалните и националните органи, подобри соработката помеѓу националните органи и релевантните чинители како што се академските институции, истражувачките институции и приватниот сектор како и побрзо донесување на квалитетни одлуки за ангажирање на потребен број на луѓе и средства за гаснење на пожарите, следење на состојбите во просторите зафатени со пожар, со што ќе се обезбеди намалување на можните штети од шумските пожари, заштита на животната средина и заштита на ендемичната флората и фауната. Предвидено е системот за рана детекција на шумски пожари да ги поддржува отворените интерфејсови на постоечкиот информациски систем за кризен менаџмент (CMIS) во земјите учеснички во проектот и да се овозможи негова достапност за сите европски држави, како и на трети земји. Крајни корисници на резултатите предвидено е да бидат Министерствата за земјоделие, шумарство и водостопанство и за животна средина, Центарот за управување со кризи и Националните паркови. Воена Академијата „Генерал Михаило Апостолски“ – Скопје го работи проектот во соработка со „Hochschule Fulda University of Applied Sciences, Comicon Ltd. Bulgaria“, „InterConsult Bulgaria Ltd“ и „National Cluster for Intelligent Transport and Energy Systems (NCITES)“. Проектот е дел од Европската програма операции за цивилна заштита и хуманитарна помош.

На официјална покана од страна на Амбасадата на Република Чешка со седиште во Скопје од 04 до 06.03.2019 година беше остварена работна посета на Република Чешка од страна на Директорот на ЈП „Македонски шуми“ - Скопје - Зоран Горѓиев, Помошник Директорот за шумарство - Никола Лозановски и Раководителот на одделение во Секторот за шумарство - Владимир Бибоски. Работната посета беше наменета за Секторот шумарство и стопанисување со шуми, а учествуваа и преставници на повеќе земји од нашиот регион. Во просториите на Министерството за земјоделство и шумарство на Република Чешка се оствари средба со високи преставници од Министерството со седиште во Прага на кое детално не информираа за начинот на работењето на Секторот шумарство во Република Чешка. Во текот на работната посета се остварија повеќе средби на повеќе локации во Р.Чешка со преставници од приватниот сектор кои се лидери во производство на машини, приклучни компоненти и алати кои се користат во процесот на производство, како и државни институции со кои се разменија обострани искуства со желба за понатамошна почеста соработка на повеќе нивоа. Од страна на организаторите на работната посета беше организирана и практична теренска посета каде беше демонстриран дотур на дрво и дрвни сортименти со современа жичара која се одржа во близината на Брно.

РЕГИОНАЛНА АКЦИЈА ВО БОРБА ПРОТИВ КРИМИНАЛОТ И КОРУПЦИЈАТА ВО ШУМАРСТВОТО

БЛИЦ 04

Во средината на март, 2019 година, претставници на ЈП Македонски шуми учествуваа на “Регионална акција за борба против криминал и корупција во шумарството”. На оваа важна регионална средба учествуваа: Николчо Киров, пом. директор на Сектор за заштита на шумите, надзор и внатрешна контрола и Жарко Анастасијески, пом. директор на Сектор за шумско земјиште, шумска инфраструктура и механизација од ЈП Македонски шуми, Војо Соколовски од Асоцијација на приватни шуми, Ејуп Јаја, директор на државниот инспекторат за шумарство и ловство, Горан Трајков, командир на Шумска полиција-Штип и Воислав Тодоров од ЦНВП, кој беше и модератор на настанот. ЦНВП Фондација - Холандија, заедно со ФЕА - Босна и Херцеговина и Зелен Дом - Црна Гора, спроведуваат проект финансиран од Министерството за надворешни работи на Норвешка, под наслов “Регионална акција за борба против корупција и криминал во Шумарството”. Во рамките на овој проект, од 13 до 15 Март 2019 година, во Будва - Црна Гора се одржа регионален настан за отварање на проектот, на кој присуствуваа релевантни актери од Македонија, Црна Гора, Србија и Босна и Херцеговина (претставници на Министерствата за шумарство, јавни претпријатија за стопанисување со шуми, шумарска инспекција, шумска полиција, агенции за борба против корупција, стопански комори, и др.) На настанот беа презентирани проектните цели, активности како и очекувани резултати. Исто така на настанот беше претставен и концепт документ за соработка и вмрежување на регионално ниво во борбата против криминалот и корупцијата во шумарството. Најпопуларна дефиниција, користена од истражувачите и меѓународните агенции е: “Корупцијата е злоупотреба на доверените овластувања за приватни цели”. Темелите на меѓународните случувања во борба со криминалот во шумарството се поставени како министерска декларација објавена на ФЛЕГ- Министерската конференција одржана во Бали, Источна Азија, во 2001 година, која не го дефинира концептот на шумскиот криминал, но ја потенцира неговата сложеност: “Сите незаконски дејствија кои се однесуваат на шумските екосистеми, дрвната индустрија, дрвните и и недрвни производи од шумата. Тие се однесуваат на сите дејствија поврзани со воспоставување на правото на сопственост на земјиштето, до коруптивните активности за стекнување на концесии во шумите и активностите во сите фази на стопанисување со шумите и ланецот на производство на шумски производи, од фазата на планирање, до сеча и дотур на сировини и готови производи.” Tassoni et al.(2003)

РАБОТИЛНИЦА ЗА РАЗГЛЕДУВАЊЕ НА ПОВОЛЕН МОДЕЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ ЗА ИДНОТО ЗАШТИТЕНО ПОДРАЧЈЕ „ОСОГОВСКИ ПЛАНИНИ“

БЛИЦ 05

На 26 и 27 февруари во инфо центарот на Пониква се одржа работилница за разгледување на поволен модел за управување за идното заштитено подрачје „Осоговски Планини“. На работилницата учествуваа претставници од релевантните министерствата (МЖСПП и МЗШВ), општините кои гравитираат кон Осоговските Планини, Јавното претпријатие „Македонски шуми“, (Зоран Горѓиев, Маре Басова, Николчо Киров и Борче Бојчовски) како и претставници на други релевантни институции. Во рамки на работилницата беа презентирани модели на управување од соседните земји Република Бугарија и Република Србија. Од присутните експерти беше истакнато дека претпријатието „Србијешуме“ управува со 50% од заштитените подрачја во Република Србија, а исто така шумарскиот сектор односно Асоцијацијата на паркови во Бугарија управува со пониските категории како V-та категорија заштитени подрачја. Моделот за управување беше дискутиран преку отворена дискусија со сите клучни страни (носители на одлуки на МЖСПП, МЗШВ, општините кои гравитираат кон Осогово, ЈП „Македонски шуми“ - Скопје и подрачните единици), ние како ЈП „Македонски шуми“ изразивме подготвеност да се вклучиме како управувачи во идното заштитено подрачје „Осоговски Планини“. Градоначалниците се изјаснија дека стојат зад овој процес за прогласување на ЗП на Осогово, но заради нивните ограничени можности, технички и стручни (човечки) ресурси и ограничени финансиски ресурси немаат капацитет директно да управуваат со заштитеното подрачје, пред се поради големината на подрачјето. При тоа се заклучи дека ЈП „Македонски шуми“ се најпогодна засегната страна на која би и се доделило идното управување, а истовремено ние истакнавме дека сме подготвени да ги прифатиме предизвиците и да дефинираме структура која ќе одговори на задачата. Согласно законските основи, се дефинира модел и предлог структура за управување која ќе биде доработена подетално во наредниот период заедно со сите клучни страни, а истата ќе биде дел од Студијата за валоризација на природните вредности на Осоговските Планини во делот за предлог управувач на подрачјето.

Во периодот од 03 до 07 јуни 2019 година, во хотел Александар 2 во Скопје, во организација на Секторот за шумарство и ловство од МЗШВ, во соработка со Секретаријатот на Форумот за шумите на ОН (UN Forest forum) беше одржана Работилница за градење капацитети за мобилизирање на финансирање за одржливо стопанисување со шумите во Македонија, со општа цел: зајакнување на капацитетите на националните експерти во развојот и формулирањето на националната стратегија за финансирање на шумите и предлог-проектот за мобилизирање на финансирањето на одржливо управување со шумите од сите извори. На работилницата учествуваа Помошници-директори и вработени од ЈПНШ, професори од Шумарски факултет-Скопје, претставници од МЗШВ, МЖСПП, Шумска полиција - Штип и Невладиниот сектор.

На отварањето на работилницата, на присутните со поздравен говор им се обратија проф. Јурген Бласер меѓународен консултант од Универзитет за шумарство во Келн, Саша Јовановиќ- Раководител на Сектор шумарство во МЗШВ, г-дин Бенџамин Сингер и г-ѓа Јан Ланг од Секретаријатот на Форумот за шумите на ОН (UN Forest forum). Националниот консултант Јурант Дика, одржа презентација за Концептот на Одржливо управување со шумите (ОУШ), во која даде краток преглед на шумите, шумарскиот сектор и финансирањето на шумите во Р.С.Македонија. Со презентациите на претставниците од UN Forest forum, на присутните им беше објаснета главната основа околу фондовите и нивните механизми за пристап до финансирање на ОУШ. Областите кои ги обработува Глобалниот еколошки фонд (GEF) се деградација на земјиштето, биодиверзитет и климатски промени, додека Глобалниот климатски фонд (GCF) има три импакт програми:

- Програма за одржливо управување со земјиштето,
- Програма за управување со биодиверзитетот и
- Програма за управување со шуми

Работилницата беше структурирана на пленарни сесии и работни групи, а учесниците ги истакнаа националните искуства и предизвиците со кои се соочува шумарскиот сектор, а преку групните вежби беа запознаени со можностите за финансирање на шумите и шумарството во рамките на темата климатски промени на национално, регионално и меѓународно ниво. На завршниот ден од работилницата двете работни групи пополнија формулари со посебен осврт на инвестициските критериуми за финансирање од Зелениот климатски фонд (GCF). Клучните резултати од групните активности ќе бидат вклопени во националната стратегија за финансирање на шумите и предлог-проектот кои ќе се развијат во иднина со поддршка на Секретаријатот на UN Forest forum и меѓународниот експерт ангажиран од нивна страна.

ОПСТАНОК

Покрај патот, од пукнатините на еден камен расте дрво.

Стеблото се шири, пукнатината е се поголема, каменот пука на повеќе места. И како што каменот се дроби, дрвото чувствува дека ќе падне, па пушта жили насекаде. Се чипчи и го стегва раздробениот камен.

Дрвото го држи каменот, каменот го држи дрвото. Се борат и се сакаат. Се рушат и се држат меѓу себе.

Станува збор за природен инстинкт. Еден дел расте, но не дозволува другиот дел да заостане. Во природата има многу вакви примери, примери на опстанок и надополнување.

Примери кои ние, за жал не ги забележуваме. Забораваме дека се, па и оваа приказна започнува со љубов.

Семката паднала врз каменот, а каменот собирајќи вода во своите пукнатини ја чувал. Кога дрвото пораснало и ја надраснало пукнатината, почнало да го дроби каменот, да го уништува тлото кое му дало уточиште и место за живот. Каменот го достигнува нивото на распаѓање, но тука е дрвото кое со природна мудрост сфаќа дека и тоа е во опасност и дека за неговиот понатамошен раст треба да го стегне каменот, да биде поцврст.

И го стегва.

Такви или, такви би требало да бидат и односите меѓу луѓето. Да постои соживот и желба за надополнување. Тоа што луѓето и односите меѓу нив се менуваат не значи дека се недоследни, туку природни, дури и тогаш кога се борат за својот опстанок.

Доброто во нас е добро само ако е взаемно. Битно е да не надвлее страста и желбата за уништување. Да победи мудроста на природниот опстанок и борба за живот.

Соња Никчевик

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ЈПМШ ЗА 2018 ГОДИНА

Извештајот за работењето на ЈП "Македонски шуми" во 2018 год. е изработен врз база на податоците за остварените производни резултати од работењето во сите основни и други дејности, како и врз основа на остварените финансиски резултати искажани во Годишната сметка заклучно со 31.12.2018 год. ЈП користењето на шумите го врши плански согласно Посебните планови за стопанисување со шуми, на начин кој обезбедува трајно зачувување на нивната површина и зголемување на вредноста на шумите.

Од анализата на податоците за извршените работи во областа на користење на шумите, се забележува дека во текот на 2018 год. е извршена сеча и изработка на 505.338 м³ вкупна дрвна маса, од што на техничко дрво отпаѓаат 92.029 м³ или тоа е 75% од планираната динамика за техничко дрво, а на огревно дрво отпаѓаат 413.308 м³ или 72% од планот за огревно. Споредено со планираната годишна динамика за сеча од Програмата за работа за 2018 год. на ниво на ЈП сечата е извршена со 73%. Споредбените податоци за извршените работи во фазата сеча со 2017 год. покажуваат дека индексот на остварено е 1,06 или сечата е зголемена за 6% што во апсолутен износ значи 30.090 м³. Дотурени се вкупно 400.754 м³ или 67% од планираната динамика за дотур на вкупна дрвна маса, од што 85.575 м³ или 70% од планираната динамика на техничко дрво за дотур, а 315.179 м³ или 67% од планираната количина за дотур на огревно дрво. Споредбата со 2017 год. покажува дека индексот на остварено е 1,05, односно дотурот на вкупна дрвна маса е зголемен за 5%, а во апсолутен износ за 20.337 м³.

Извршен е превоз на вкупна дрвна маса од 178.901 м³ и тоа е 46% од планираната динамика за превоз, односно превезени се 399 м³ техничко дрво и 178.502 м³ огревно дрво или тоа е 46% од планираната количина за превоз на огревно дрво. Продадена е вкупна дрвна маса од 535.220 м³ од што 92.169 м³ или 17,22 % се техничко дрво, а 421.355 м³ или 78,73% се огревно дрво и 21.695 м³ или 4,05% е отпад собран после сеча.

Споредбените податоци за вкупна остварена продажба на дрвни сортименти со минатата година покажуваат дека таа е намалена во апсолутен износ за 1.705 м³. Меѓутоа, позитивен тренд е тоа што, индексот на остварена продажба на техничко дрво е 1,06, или во апсолутен износ продажбата на техничко дрво е зголемена за 5.140 м³, а за огревно дрво е 0,98, или во апсолутен износ продажбата на огревно дрво е намалена за 7.756 м³, продажбата пак на огревно дрво заедно со отпад после сеча е намалена за 6.845 м³.

Вкупната залиха на дрвни сортименти на ниво на ЈП "Македонски шуми" на 31.12.2018 год. според Пописниот елаборат кој е усвоен од страна на Управниот одбор со Одлука од 12.02.2019 год. изнесува 53.348 м³. Според сортиментната структура, на техничко дрво отпаѓаат 11.910 м³ од кои поголем дел е во шума и на шумскокамионски пат, а на огревно дрво отпаѓаат 41.438 м³. Вкупната вредност на залихата на дрвни сортименти по

планските цени (состојба со 31.12.2018 год.) според Пописниот елаборат изнесува 67.948.790 денари

За реализирање на планските задачи во одделните фази на производство учеството на сопствениците работници во 2018 година изнесува 30,29% во сеча, 22,80% во дотур и 19,53% во превоз. Тоа значи дека поголем дел од планираната количина во производниот процес се реализираше со ангажирање на надворешни извршители.

Изградените патишта во шума кои се наменети за превоз на шумски производи, се сметаат за шумски патишта и нив ги користат субјектите кои стопанисуваат со шумите. Остварувањето на планските задачи за изградба, реконструкција и прочистување на патишта во 2018 год. се смета за задоволително. Изградени се вкупно 162,68 км меки патишта, што претставува 75,88% од годишниот план, додека со извршеното прочистување на постоечката патна мрежа од 2.420,12 км, годишниот план е натфрлен за 83,35%. Натфрлањето на планираното прочистување на постоечката патна мрежа пред се зависи од временските услови (обилни и поројни дождови) кои доведуваат да се интервенира повеќе пати во годината во ист правец. За реализација на остварените плански задачи за изградба на патишта, реконструкција и прочистување на постоечката патна мрежа во 2018 год. потрошени се вкупно 107.855.564,00 денари исклучиво со сопствена механизација.

Согласно Законот за шумите, член 92 и 97 стопанисувањето со приватните шуми го вршат сопствениците, а услугите за извршување на стручните работи од областа на шумарството ги вршат Јавното претпријатие и другите субјекти задолжени да управуваат со заштитените подрачја.

Во текот на 2018 год. одобрени се вкупно 249.682 м³, од кои на техничко дрво отпаѓаат 28.398 м³ и на огревно дрво отпаѓаат 221.284 м³. Од вкупно одобрената дрвна маса во овој период реализирано е 20.042 м³ техничко и 194.586 м³ огревно дрво.

Активностите во делот на одгледувањето на шумите, се базираат на обврските кои се пропишани со посебните планови за стопанисување со шумите, согласно членот 94 од Законот за шуми, со кој е регулиран начинот на издвојување и користење на средствата за проста репродукција на шумите. Во текот на 2018 год. издвоени се средства за проста репродукција на шуми во износ од 117.232.218 денари, а според податоците од Годишната сметка за 2018 год. потрошени се средства за проста репродукција на шумите во износ од 94.365.987 денари.

Согласно членот 95 од Законот за шумите средствата за проширена репродукција на шумите се користат според годишна Програма што ја донесува Владата на Република Македонија. Со оваа програма, согласно Буџетот на РМ за 2018 година беше предвидено Средствата од оваа програма да

се користат за:

1. Пошумување на голини и ерозивни земјишта:
 - 1.1. Во државна сопственост;
 - 1.2. Пошумување на голини и ерозивни земјишта во приватна сопственост на локации кои се поголеми од 0,50ха;
2. Нега со прореди беше предвидено да се врши во шумски култури и
3. Отстранување на последиците од шумски пожари.

За реализација на овие мерки од Програмата извршителите на работите доставуваат до МЗШВ за секоја работа посебна оперативна-стручна програма.

Исплатата на средствата за реализација на работите на оваа програма се врши врз основа на склучени договори помеѓу Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и извршителите на работите.

Согласно предвидената Програмата за проширена репродукција на шумите за 2018 година ЈП „Македонски шуми“ во целост ги реализира предвидените работи и мерки.

Согласно податоците кои се прибираат во текот на годината, добиени од:

Електронскиот систем МКFFIS и електронските Месечни извештаи за реализирани активности на шумочуварската служба, во изминатата 2018 год, евидентирани се 129 пожари, со вкупно опожарена површина од 2.823 хектари, а опожарена е дрвна маса од 5.786м³ при што е причинета штета од 69.368.610,00 денари. Вкупните трошоци за гаснење на пожарите изнесуваат 2.306.065,00 денари. Во гаснењето на сите 129 пожари учествувале 1.896 гасначи во екот на пожарите, од кои поголем број се вработени во ЈПМШ, а останатите се гасначи од други субјекти. Во извештајната 2018 година бројот на појавени шумски пожари на отворен простор е помал поради поволните временски прилики во текот на годината.

Заштитата на шумите од шумски штети претставува исто така сериозен фактор во зачувување на шумскиот фонд. Бројот на прекршителите, односно сторителите на шумски штети и крајби на дрво во последните години се зголемува, а со тоа на шумскиот фонд му се нанесуваат значителни штети. ЈП Македонски шуми преку Секторот за заштита на шумите, надзор и внатрешна контрола и шумочуварската служба, заштитува: уредена и неуредена површина од вкупно 1.139.659ха.

Согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за шумите во член 81, дефинирано е дека правните субјекти кои стопанисуваат со државните шуми вршат реонско чување на шумата и притоа треба да се формираат - шумочуварски реони, односно чувањето на шумите се врши двостепено, шумочуварската служба врши реонско чување на шумите, додека шумската полиција врши контролно-патролно чување на шумите.

Во рамките на вкупната развојна политика на претпријатието посебно место зазема и кадровската политика во смисла на ангажирање на

стручни и квалитетни кадри во сите сегменти од работењето во шумарството.

Согласно потребата од зголемување на количините на огревно и техничко дрво во Програмата за работа за 2018 год., а врз основа на зголемената побарувачка на домашниот пазар на дрвни сортименти пред се на огревно дрво, како и врз основа на Барање од Македонски шуми Бр.02-804/1 од 15.11.2017 год. добиена е Согласност од Министерството за финансии Бр.02-38/1 од 03.01.2018 год за вработување на 325 лица на работно место-секач 216 лица и на работно место - дотурач 109 лица на определено време.

Во ЈП „Македонски шуми“ повеќе години наназад се намалува бројот на вработени на неопределено време, најмногу со природен одлив (пензионирање). Поради тоа, реално се судираме со проблемот на недостиг од соодветни кадри, при што треба да се има предвид фактот дека во последните години вработувањата кои се вршени на неопределено време се со несоодветни кадри. Покрај тоа, со зголемување на старосната граница за пензионирање, во претпријатието се чувствува недостиг на млади и соодветно обучени кадри од областа на шумарството, кои би требало да ја преземат носечката улога во извршувањето на основната дејност на претпријатието. За остварување на зацртаните основни цели во работењето, покрај ангажирањето и рационалното искористување на сите вработени, водечка улога на работни места од кои се бара голема стручност треба да имаат кадри од областа на шумарството како што се: раководители на Шумско-стопанските единици, одговорни за заштита на шумите, шефови на расадниците, исто така за одржливо стопанисување со шумите од големо значење е и уредувањето и планирањето во шумарството.

Според квалификационата структура на постојниот број вработени, во претпријатието од вкупно вработени со високо образование, може да се заклучи дека во претпријатието постоеше реален недостиг на кадри од профилите на шумарски инженери и шумарски техничари. Поради сето тоа, а имајќи го предвид и фактот што соодветната кадровска екипираност е битен предуслов за успешно извршување на работните задачи, ЈП „Македонски шуми“ во Програмата за работа за 2018 година планираше нови вработувања на неопределено време, за кои беа планирани финансиски средства за бруто плати.

На Педесет и втората седница одржана на 30.01.2018 год. под точка:3 Програма за работа на ЈП „Македонски шуми“, за 2018 година, Владата на Република Македонија даде одобрение за реализацијата на планираните нови вработувања, исклучиво само за производниот процес. Согласно Нацрт-записникот од Педесет и втората седница на Владата на РМ Македонија, ЈП „Македонски шуми“, врз основа на Барање бр.02-843/3-1 од 29.12.2017 година од Министерството за финансии доби согласност за новите вработувања на неопределено време, согласно Програмата за работа во која беа планирани финансиски средства. Исто така врз основа на член 20-б став (7) и (8), а во врска со член 20-а став (1) од Законот за вработените во јавниот сектор, Министерството за информатичко општество и администрација даде позитивно мислење на

Годишниот план за вработување за 2018 година на ЈП за стопанисување со државните шуми „Македонски шуми,, - Скопје. Согласно напред наведеното ЈП„Македонски шуми,, објави Јавен оглас бр.2/2018 год. врз основа на член 37-и од Законот за јавните претпријатија за засновање на работен однос на неопределено време. На објавениот оглас се вработени 67 шумарски инженери со ВСС-Шумарски факултет, 58 шумарски техничари со ССС-ЗШУЦ, а

останатите 49 се со ССС, односно дотурачи со механизација, ракувачи со градежни машини и шумски работници. Врз основа на објавениот јавен оглас за засновање на работен однос на неопределено време, избраните кандидати отпочнаа со работа од 01.08.2018 година.

Реализирани активности од Инвестиционата програма за 2018 година

Доградба и адаптација на постоечки објект во Кавадарци за формирање на тренинг центар за заштита на шумите од пожари и изработка на проектна документација во износ од 8.500.000,00 денари. Реализација на оваа активност ќе биде во две етапи и тоа: изработка на проектна документација и доградба и адаптација на постоечки објект во Подружницата „Бор“ Кавадарци за формирање на тренинг центар за заштита на шумите од пожари. По спроведена постапка на 26.04.2018 година е склучен договор

за изработка на проектна документација во износ од 500.000,00 денари;

- Во делот на останати објекти од Изградба-Реконструкција на градежни објекти во Инвестиционата програма за 2018 година, планирана беше реконструкција на Управните згради во Подружниците во Гевгелија и Струга во вкупен износ од 1.000.000,00 денари. Реализацијата на оваа инвестициона активност во износ од 959.810,00 денари во целост е завршена;

- Печатари и фотокопири - планирани средства во Инвестиционата програма за овој вид на набавка беше во износ од 265.000,00 денари. По спроведена постапка склучен е договор на

07.05.2018 година во износ од 260.000,00 денари;
- Потопна пумпа за вода во расадник Св.Николе, планирани средства 104.600,00 денари, по спроведена постапка, направена е набавката на потопна пумпа за вода во износ од 82.295,00 денари;

- Санација на Парен котел тип ТЕ116 Минел во трушница Берово, планирани средства во износ од 250.000,00 денари, по спроведена постапка, направена е набавката на парен котел во износ од 227.000,00 денари;

- Набавка на Парен котел во подружниците во: Д.Капија, Охрид, Кичево, Ресен и Крива Паланка, планирани финансиски средства во износ од 508.000,00 денари, по спроведена постапка, направена е набавката на 4 парни котли во износ од 362.500,00 денари, со тоа што и по третата објава за спроведување на оваа набавка за Подружницата Кр.Паланка не е извршен избор. Според Годишната сметка за 2018 год. ЈП "Македонски шуми" оствари вкупен приход од основната и другите дејности во износ од 1.679.017.907,00 ден., вкупни расходи во износ од 1.660.753.233,00 ден. и добивка од работењето (пред оданочување) во износ 18.264.674,00 ден.

Во 2018 год. претпријатието има остварено вкупен приход во износ од 1.679.017.907ден. Во структурата на вкупните приходи, приходите од основната дејност (продажба на огревно и техничко дрво и отпад) учествуваат со 75,05%, приходите од другите дејности како што се (расадничко производство, други шумски производи, лов и приватни шуми) учествуваат со 3,89%, приходите од проста и проширена репродукција со 6,52% и останатите приходи со 14,54%.

Вкупните расходи на ниво на ЈП во 2018г. (без влијанието на вредноста на залихите) изнесуваат 1.597.228.140ден. Во рамките на вкупните расходи најголемо учество имаат бруто платите со 49,10%, потоа услугите (за сеча, дотур и превоз) со 17,39%, законските обврски (проста и проширена репродукција) со 9,55%, потрошените материјали, енергија и резервни делови со 6,65% и амортизацијата со 2,52%. Групата на останати трошоци учествува со 14,79% во вкупните расходи.

Анализата на цената на чинење на 1м³ огревно и техничко дрво е направена врз основа на пресметаните трошоци од работењето на ЈП "Македонски шуми" содржани во Годишната сметка за период од 01.01.-31.12. 2018 година. Цел на анализата е да се добие приближно точна слика за еден важен сегмент од работењето на подружниците, а тоа се стварните трошоци направени за извршување на основната дејност (производство на огревно и техничко дрво), искажани во вкупен износ и по единица производ.

Вкупните трошоци за производство на огревно и техничко дрво се составени од директни и режиски трошоци. Директните трошоци за огревно дрво се распоредени по фази на работа. Во директни трошоци влегуваат трошоците во фазите сеча, дотур и превоз со утовар и растовар. Во режиски трошоци влегуваат: манипулативна режија, управно-продажна режија, трошоци за дирекција, одделение за изградба и прочистување на патишта и одделение за одгледување и заштита на шуми. Покрај директните и режиски-

те трошоци, во планираната цена на чинење влегуваат и законските обврски, односно издвојување на средства за проста и проширена репродукција на шуми (според член 94 и 95 од Законот за шумите). Вкупните трошоци (директни и режиски трошоци и законски обврски) во зависност од предвидената количина за производство на огревно и техничко дрво, ја определуваат остварената цена на чинење. Според овие параметри, остварената цена на чинење на огревето дрво на ниво на ЈП изнесува 3.526,52 ден/ м³, а на техничкото дрво 3.249,16 ден/м³.

Структурата на одделните трошоци во вкупно остварените трошоци за производство на огревно и техничко дрво покажува дека најголемо учество отпаѓа на режиските трошоци (60,06% кај огревето дрво и 61,39% кај техничкото дрво). Директните трошоци учествуваат со 30,49% кај огревето и 26,29% кај техничкото дрво, додека законските обврски учествуваат со 9,44% кај огревето и 12,32% кај техничкото дрво.

Споредбено со минатата година може да се заклучи дека, произведената дрвна маса во 2018 год. е поголема од истата произведена во 2017 год. за 6%, додека трошоците за производство на дрвна маса се поголеми за 2%, што зборува за извесно зголемување на економичноста од работењето во однос на минатата година. Споредбата со Планот за 2018 год. покажува дека планираното производство на дрвна маса е остварено со 72,80%, додека планираните трошоци се остварени со 75,72%.

Како Заклучок од Извештајот за работењето на ЈП „Македонски шуми,“ може да се констатира дека во деловната 2018 год. ЈП искажа позитивен финансиски резултат-добивка и оствари рентабилност во работењето. Притоа, треба да се нагласи дека бруто добивката е пониска од минатата 2017 година.

Во извршувањето на планските задачи основна интенција треба да биде зголемувањето на обемот и квалитетот на производството, со истовремено намалување на трошоците на работењето;

- Согласно Наредбата Бр.02-66/1 од 23.01.2017 год., а врз основа на член 35 од Статутот на ЈП „Македонски шуми,“ – Скопје и врз основа на член 69-а од Законот за шуми (Сл. Весник 102/13) за Електронскиот систем за следење на дрвната маса задолжително да се применува од 01.01.2017 год., вработените задолжени со уредите за следење на дрвната маса, софтверот за план и анализа и софтверот за сметководство се задолжија секојдневно да ги следат и усогласуваат податоците од електронскиот систем за следење на дрвната маса. Во текот на деловната 2018 година се продолжи со имплементацијата на електронскиот систем за надзор и контрола на движењето на дрвната маса од ознака за сеча: фаза сеча, фаза дотур, фаза превоз од шума до склад на Јавното претпријатие за стопанисување со државните шуми Македонски шуми; од склад на Јавното претпријатие до складот на правни лица регистрирани за промет на дрво и дрвни сортименти; од склад на Јавното претпријатие и

правните лица регистрирани за промет на дрво до крајниот купувач; како и од шума или склад на ЈП и правните лица за промет на дрво и дрвни сортименти до пилања. Електронскиот систем за следење на дрвната маса согласно член 69-а од Законот за шуми се воспостави и се води во Јавното претпријатие Македонски шуми. Вработените задолжени со уредите за следење на дрвната маса, софтверот за план и анализа, софтверот за сметководство се должни да продолжат секојдневно да ги следат и усогласуваат податоците од електронскиот систем за следење на дрвната маса. Со зголемување на производството и прилагодување на цената на дрвото и дрвните сортименти ќе можеме да бидеме конкурентни на пазарот на енергенси;

- Ангажирање на обучена работна сила во делот на производството на шумски сортименти, заради рационално користење на шумите и изработка на квалитетни производи со највисока пазарна цена;

Поголемо ангажирање на инженерско техничкиот кадар во следење и организирање на процесот на производство, со што би се намалиле сите тесни грла, како што се:

- Воспоставување на шумски ред, со што ќе се олесни дотурот и ќе се направи поефикасен;
- Усогласување на динамиката помеѓу трите фази на производство;
- Правилно и рационално користење на техниката која што е во употреба;
- Зголемување на процентот на учество на поквалитетни класи кај техничкото дрво, со што ќе се зголеми финансискиот ефект од работењето;
- Модернизација и проширување на патната инфраструктура, како основен услов за поефикасно искористување на дрвната маса и обезбедување на повисок степен на заштита на шумите од пожари;
- Инвестирање во опрема и механизација, со цел да се зголеми продуктивноста и економичноста во работењето;

- Модернизација, доопремување и проширување на капацитетите за расадничко производство, со цел зголемување на производството на шумски и декоративен саден материјал;
- Собирање и промет со други шумски производи со цел зголемување на приходите на претпријатието;
- Развој на ловностопанство и туризам;
- Следење и контрола на набавките по завршената постапка за јавни набавки;
- Склучување на договори со солвентни и познати деловни партнери со делумно авансно плаќање и обезбедување на сигурен пласман на нашите производи;
- Навремено сервисирање на доспеани обврски од деловни банки и институции, со што би се избегнало плаќањето на затезни камати;
- Плаќање на обврски спрема доверители и вработени, со што би се избегнале судски процеси и плаќање на камати;
- Рационализација и намалување кај т.н.,-нематеријални трошоци,, и нивно следење;
- Обезбедување на гаранции за наплата на побарувањата;
- Навремено утужување на ненаплатените побарувања со цел да не дојде до застарување на долговите и отпис на побарувањата;
- Навремена набавка на репроматеријали и резервни делови за тавковното работење, што би овозможило навремено исполнување на производниот план;
- Зголемување на финансиската дисциплина на сите нивоа во Претпријатието и во таа насока редовна контрола на сметководно-финансиското работење на подружниците во согласност со законските прописи и актите на Претпријатието;
- Едукација на кадри во шумарството, како и едукација на јавноста за значењето на шумарството во вкупниот стопански развој на Републиката;
- Зголемување на соработката со државните институции и органи.

Подготвила: Гордана Серафимовска

ПРИМОПРЕДАВАЊЕ НА ТЕРЕНСКИ ВОЗИЛА ВО ДИРЕКЦИЈАТА НА ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ

Возилата Great Wall, модел STEED 6, кои се набавени според Инвестиционата програма за 2018 година, стасаа во дворот на дирекцијата на ЈП Македонски шуми во половината на март, 2019 година.

На 22.март.2019 година се изврши примопредавање на возилата кои претставуваат голем придонес во олеснувањето на работата.

По заслуга и со големо залагање на Секторот за шумско земјиште, шумска инфраструктура и механизација од ЈП Македонски шуми, на чело со пом директорот на секторот Жарко Анастасијески, пом. директор, како и на советникот за шумско земјиште, шумска инфраструктура и механизација во ЈП Македонски шуми, м-р Ванчо Србакоски кои им ги предадоа клучевите на раководителите на ПШС "Лопушник"-Кичево, ПШС "Бабуна"-Велес, ПШС "Кожуф"-Гевгелија и ПШС "Бор"-Кавадарци и на новите корисници им посакаа успешна работа.

Возилата располагаат со модерна дополнителна опрема, која се состои од 2 воздушни перничња, преносен систем со брзи и бавни брзини, електронско вклучување и исклучување, клима уред. Возилата поседуваат и TCES систем за дополнителна помош во движењето. Зафатнината на моторот изнесува 2378cm³ и моќност од 90kw, со емисија на издувни гасови стандард Euro

6 и вграден плински уред, со што е постигнат спој меѓу економичноста и еколошките стандарди.

"Основните средства со која располага ЈП "Македонски шуми" се во лоша и застарена состојба, тековното одржување е многу скапо, подложни се на чести дефекти поради што доаѓа до застој во работењето, честопати има недостаток од оригинални квалитетни резервни делови, поради што се намалува ефективността и се зголемуваат трошоците во работењето. Со набавката на овие возила значително ќе се зголеми продуктивноста во работењето, а со тоа ќе се подобрат и финансиските резултати, во корист на претпријатието. Токму затоа, во иднина ќе настојуваме да го обновуваме возниот парк со нови возила. Во Инвестиционата програма за 2019 година и со Планот за јавни набавки е планиран дополнителен број на теренски возила, со што ќе се подобри и олесни работата на повеќе подружници."- нагласи Жарко Анастасијески, пом.директорот на Секторот за шумско земјиште, шумска инфраструктура и механизација.

"Ваквите инвестиции се секогаш исплатливи на долгорочно ниво, додаде советникот за шумско земјиште, шумска инфраструктура и механизација, м-р Ванчо Србакоски, зашто веќе дотраената механизација во претпријатието стана голем товар и извор на непланирани трошоци."

НАЈДОБРА ПОДРУЖНИЦА – ОПРАВДАНО СО КОНТИНУИРАН УСПЕХ ВО РАБОТАТА

Подружница ШС „Равна Река“, Пехчево

Непосреден повод за посетата на ПШС „Равна Река“, Пехчево е неодамна завршеното реновирање на зградата на подружницата, која врз основа на инвестиционата програма за 2018 година започна минатата година, а конечно и комплетно реновирањето заврши во почетокот на годинава.“

пена и можам да кажам дека се гордееме со оваа работа што ја заокруживме. Целата јавна набавка односно градежните работи и опремувањето на просториите чинеше вкупно околу 5 милиони денари. Сега можеме да кажеме

Комплетниот проект од предлог инвестиција до конечна реализација траеше малку подолго од планираното, но ние инсистиравме да биде според сите законски процедури и така и беше. Проектантот и изведувачот беа избрани на јавна набавка спроведена врз основа на планот на ЈП. Инаку, како што видовте извршено е комплетно реновирање на сите простории, помошни простории, канцеларии, тоалети, скали, фасада и еден од најголемите проблеми кои го имавме, покривот на зградата кој е комплетно реконструиран и сменет. Комплетно се сменети електро-водоводните инсталации, појачана е изолацијата, сменети прозорците, со што се заштедува на топлинска енергија која е од сопствени извори. Основата на целиот објект изнесува вкупно 225 м2, а со останатите придружни објекти претставува една економска целина убаво скло-

и дека сме комплетно опремени и со компјутери. Сега се убаво изгледа, но треба да се има предвид дека 10-тина месеци сите вработени беа “без покрив над глава”, но се исплати.

Горди сме на оваа инвестиција и благодарни на дирекцијата на ЈП Национални шуми каде најдовме на разбирање. Инаку постоечката зграда е правена во периодот од 1986-1990 година, а сега еве е обновена после 30 години.“- рече раководителот на ПШС „Равна Река“, Пехчево е шум.инж. Глигор Пешначки, при неодамнешната посета на оваа подружница на ЈПНШ. Тој е актуелен раководител на ПШС „Равна Река“, Пехчево и од 1987 година е постојано вработен во подружницата каде ги поминал сите фази во шумарството, искуство кое сега го имплементира во раководењето со подружницата.

Историјат

Како организирана дејност, шумарството во овој регион датира од 1945 година, со основна цел: чување на шумите, нивната обнова, одгледување и сеча за задоволување на потребите на населението од територијата на денешна Општина Пехчево.

Првите Шумско уредувачки елаборати се изработени за шумите на денешна Општина Пехчево во два Шумскоуредувачки елаборати: ШСЕ „Малешевски Планини I“, со важност 1958-1967 година, ШСЕ „Буковик-Крива Бука, со важност од 1967-1976 година. Со овие шумскоуредувачки елаборати е планирано трајно планско стопанисување со шумите, опфатени по ШСЕ, планирани видови на сечи, патишта, пошумување, заштита на шумите и др. Во 1989 година според законот за претпријатија „Службен лист на СФРЈ“, број 77/88 со решение регистарски број 96/89 на Окружен стопански суд Штип извршена е пререгистрација во Општествено Шумско стопанско претпријатие „Равна Река, Пехчево“, кое покрај основната дејност за заштита, обнова и експлоатација на шумите се занимава и како споредна дејност со трговија на големо и мало. Во оваа форма Шумско Стопанство работи се до 01.07.1998 година, кога е формирано ЈП „Македонски шуми“, Скопје за стопанисување со шумите како Подружница со права и обврски утврдени со Статут и други акти на Јавното претпријатие.

Треба да нагласиме дека, како ретко каде, сите документи од трајна вредност внимателно се чуваат на полиците во просториите на подружницата, а за нив педантно се грижи шум. инж. Димитар Поповски. Драгоцени и за нас ретко видени се документите кои се сочувани во архивата на оваа подружница. Во неговата Службена книга внимателно се забележани и илустрирани со фотографии кои ја зачувале патината на времето и на кои секогаш со носталгија се навраќаме.

Поставеност и организација на работата и тек на движење на дрвната маса

Територијата со која стопанисува Подружницата изнесува 11.293,61 ха, со 9.190,53 ха обрасната површина, од која високостеблени шуми отпаѓаат 7.937,02 ха, нискокостеблени 1.253,52 ха и култури 222,38 м³, дрвна маса 2.244.000 м³. Годишен прираст 32.485,00 и етат 190.445 м³ за 10 годишен период. Податокот дека подрачјето на подружницата располага со квалитетна букова и борова шума ја објаснува ориентацијата за производство на високо квалитетно техничко дрво за кое имаме обезбеден пласман во

локалните дрвно-преработувачки капацитети. Соодносот меѓу техничко и огревно дрво е 60:40 во корист на техничката дрвна маса.

Од оваа година снабдувањето на огревно дрво за синдикатите и пензионерските здруженија, оди преку регистрирани складови за продажба на огревно дрво. Месното население се снабдува од складот на подружницата. За квалитетот на дрвната маса која ја произведуваме, сведочи фактот дека ШСЕ „Малешевски Планини I“ е меѓу првите единици во државата по квалитет и квантитет на дрвна маса. Располага со 1.200.000 м³ дрвна резерва и сечив етат од 12.000 м³ годишно. Има квалитетни стебла со дебелина над 1 метар од бука и бор. Оваа ШСЕ на ниво на цела држава е на второ место по дрвна маса (дрвна резерва), според уредувачките планови.

Годишниот етат на ниво на цела подружница за 2019 година е 15.100 м³ и ние во целост го исполнуваме планираното, но треба да нагласиме дека од 2011 година, со појавата на поголем пожар, етатот ни се зголеми и сметаме дека треба да се намали, за да се постигне рамнотежа по години и според планираните ШСО за 10 години. И покрај оваа количина која ја произведуваме, сепак на пазарот има поголема побарувачка, особено на техничка дрвна маса.

За периодот од 1998 до 2018 година е извршено пошумување – потсејување со елово семе во букови сечишта на површина од 290,10 ха, пошумување, пополнување во сечиште со садници во букови шуми 471,00 ха, пошумување на голини на површина од 96,10 ха, одгледни мерки прашење и плевнење извршено на површина 118 ха на пошумени површини во букови сечишта. Вкупно изградена патна мрежа на површините на територијата на ПШС „Равна Река“, Пехчево изнесува 180,62 км. Отвореност на шумата со шумски патишта изнесува 15,99/1000 ха.

• ПШС „Равна Река“, важи за една од најуспешните подружници. На што се должи успешноста на подружницата?

Што однесува до самиот процес на работа, освен со недостаток на механизација, други проблеми немаме. Располагаме само со еден булдожер кој извршува работи, по потреба и во подружниците во Берово и Делчево. ШС „Равна Река“ - Пехчево има потреба од градежна машина „Скип“ со која ќе ги одржуваме шумските патишта - копање канавки опесочување и др. Вакви машини се неопходни при непредвидени ситуации во шума, при обилни дождови и свлечишта и во вакви случаи ние изнајмуваме градежни машини, од градското комунално претпријатие што ни

претставува дополнителен трошок. Инаку повре- мените поројни дождови знаат да направат големи проблеми со пристапот во шума и иако патната мрежа на подружницата е добро развиена, се случува да не можеме да ја завршиме работата навреме. На пример денес сите шумарски инженери и техничари и други вработени се појдени на терен и го санираат патот кој е непрооден после дождовите за да можат камионите да го извршат редовниот превоз на дрвна маса.

Инаку 90% од производство го извршуваме со надворешни извршители (економски оператори) за фазите :сеча дотур и превоз. Организацијата на работата е веќе дефинирана и организирана. Јас настојувам сите вработени да се ангажирани кога има работа од различни типови (во летна сезона за помош при сеча и дотур утовар, превоз, а во зима за други работи што тековно излегуваат), првенствено и пред се за да се обезбеди процесот на производство на дрвна маса. Добрата организација резултира со добри резултати и ние сме горди на тоа. Сите вработени, без разлика на возраста и звањето, кога треба, знаат дека се на испомош за работа таму каде што има некаков застој или проблем. Ние сме подружница со мал број вработени и во секој момент знаеме кој вработен каде е со што се зголемува самата ефективност во работата и таа дисциплина во работата некако се пренесува од генерација на генерација и затоа никогаш не сме имале проблеми со реализација на плановите.

Во тоа всушност е тајната на успехот, добра организација, работна дисциплина и редовно извршување на работата се основа на успехот. Не сакаме да се споредуваме со други подружници каде со многу повеќе вработени се завршува многу помал обем на работа и стоиме зад секој наш резултат од работата. Ова секако зависи и од економските оператори кои го вршат производството. Ние сме задоволни од надворешните извршители кои се главно познати регионално, а по претходен, можам да речам и секојдневен

договор го планираме распоредот за следниот ден. Без соработка и договор, нема ништо. А и злоупотребите во шума се многу ретки. Тука сите се знаеме и работиме за општо добро на сите. Сите патишта се слеваат во една патна артерија и невозможно е да помине некој камион незабележано. Прегледноста на теренот е позитивен момент за контрола и токму затоа бесправните сечи се сведени на минимум. Во последните 10-тина години се регистрирани само околу 170м³ пријавено како шумски нарушувања, што е занемарлив податок во однос на дрвната маса која ја произведуваме. Прегледноста на теренот претставува погодност и во опасноста од настанување на пожари. За истиот период сме имале појава на повеќе шумски пожари, но бидејќи имаме организирано секојдневно дежурство со стражарите, мобилната екипа веднаш оди на местото на настанатиот пожар. По нејзина проценка се организираат и други екипи. Ако има потреба се бара помош од Гранична и Шумска полиција во возила и човечки ресурси. Поситните шумски пожари се резултат на невнимание при палење на стрништа и при проширување на пасишта, но тоа брзо се спречува. Тука е ангажирана и шумочуварската служба која брои 4 извршители задолжени со реон за чување. Ние сме шумарски крај и си ги почитуваме шумите и здравата животна средина.

• ПШС „Равна Река“ Пехчево е добитник на признанието за најдобра подружница на ниво на јавно претпријатие.

Особено драго признание за нашата работа е плакетата за Најдобра подружница која ја добивме по повод јубилејот 20 години од формирањето на ЈП Македонски шуми, признание кое ни го додели директорот Зоран Ѓорѓиев, на прослава на јубилејот минатата година, а кое за нас претставува дополнителна мотивација за понатамошна работа.

- ПШС Равна Река-Пехчево е одбрана за пилот-подружница за сертификација на шумите.

Во шумарството во Европа е тренд и задолжително производство на сертифицирана дрвна маса. Сертификатот е потребен за докажување на потеклото и начинот на производство на дрво кое се пласира на европскиот и светскиот пазар. Ние немаме директен извоз, меѓутоа овој сертификат е битен за дрвопреработувачите, а ние како директни производители сме засегнати од тоа каква дрвна маса произведуваме. Како резултат на претходно направени анализи и следење на начинот на сертификација на шумите во окружувањето и пошироко, ЈП Македонски шуми влегува со пилот проект со примена на една од сертификациските шеми во светот, PEFC (Programme for Endorsement of Forest Certification) системот за сертификација на шумите со кои стопанисува во Р. Македонија. PEFC е најголемата глобална сертификациска шема според која се сертифицирани преку 300 милиони хектари шума ширум светот. Строгите правила на PEFC, проверката на терен која ја изведува независен орган и националниот контекст кој е одразен во националниот стандард за ОСШ даваат сигурност за одржување на еколошките, социјални и економски функции на шумите.

ЈПНШ, во соработка со горенаведените институции последнава година работи на пилот проектот за подготовка за сертификација на една шумско стопанска единица во рамките на Подружница "Равна Река" – Пехчево.

Проектот опфати повеќе активности, меѓу кои: подготовка на внатрешни протоколи, набавка на опрема, обука на кадар, адаптација на стопанисувањето со шумите според барањата на национал-

ниот стандард за одржливо стопанисување со шумите (ОСШ) кој е донесен во согласност со меѓународниот стандард на PEFC.

- Како и во целата држава, веројатни и вие се соочувате со проблемот на иселување на младата популација и недостиг од работна рака.

Бројот на вработени во ПШС „Равна Река“, Пехчево е 35 лица на неопределено време и 9 на определено време до 31.12.2019 година.

Недостатокот се јавува во квалификувани работници, секачи, дотурачи, возачи на градежни машини и товарни возила. Младите од овој крај со добивањето на бугарски пасоши заминуваат по европските земји. Се плашам дека, со овој тренд ќе имаме недостаток и од шумарски инженери. Според старосната структура, во следните неколку години ќе имаме поголем одлив на вработени по природен пат, а ќе нема кој да ги наследи и да ја продолжи работата, зашто е се помал бројот на студенти по шумарство и на самиот Шумарски факултет, а нам и на сите останати подружници ни е потребни кадровско подмладување. Но да се надеваме дека овој тренд ќе се намали. Овој недостаток не го чувствуваме само ние туку и поголемите фирми во општината и регионот и покрај настојувањата да се задржат и со поголем паричен надоместок. Иднината на шумарството е токму во рацете на стручни шумарски кадри кои ќе работат на негово усовршување и унапредување, нешто што ние сме го наследиле, сме го одржувале и го оставаме на идните генерации на шумарството.

Разговорот го водеше: Соња Никчевиќ

ОБУКА "ВИТАЧЕВО 2019"

На ден 22.05.2019 год. во организација на ЈП Национални шуми во соработка со Центарот за обука при Дирекцијата за заштита и спасување се одржа обука, тренинг и вежба на просторните сили на ЈП Национални шуми со употреба на специјализираните возила great wall 4x4 во справување со пожарите на отворен простор. На тренинг вежбата согласно сценариото и можностите на ЈП Национални шуми е проверена соработката и асистенцијата со Одделението за специјализирани услуги со воздухопловите на ДЗС. На вежбата учествуваа 90 учесници од подружниците на ЈП Национални шуми, припадници на Центарот за обука на ДЗС и

Авио одделението на ДЗС.

Обуката и тренинг-вежбата беше под мониторинг на генералниот директор на ЈП Национални шуми Зоран Горгиев, претставници од АРМ -Здружена оперативна команда Бригаден генерал Орце Јордев и полковник Жикица Јовановски, претставници од МВР, претставници од СОЗШУ "Горче Петров" и заинтересирани граѓани. Генералниот директор на ЈП Национални шуми по повод успешната соработка и спроведена обука им изјави посебна благодарност на ДЗС и Центарот за обука при ДЗС, и на другите институции кои земаа учество во обуката.

Во изјавата за медиуми, директорот на ЈПНШ, Зоран Горгиев, ја нагласи важноста на меѓусебната соработка на сите институции во заштитата на шумите од пожари:

"Се надеваме дека со оваа обука, една од повеќето кои се изведуваат на отворен простор ќе ја подобриме подготвеноста на вработените во Секторот за заштита на шумите, надзор и внатрешна контрола, во борбата со шумските пожари. Обуката се изведува етапно, а во гаснењето учествуваат и четирите новонабавени противпожарни возила со пумпи во ЈПНШ. Сакам да нагласам дека при обновата на возниот парк на ЈП Национални шуми се водеше сметка за заштитата на шумите и токму затоа предност дадовме на овие возила кои ќе помогнат пред се во брза интервенција при појава на шумски пожари. На оваа обука покрај

теоретскиот дел, обуката за употреба на возилата со пумпи, во третиот дел се демонстрираше практичен дел, гаснење на пожар со контра пожар, при што се дејствуваше со новите возила со пумпи. Намената на овие возила е за прв одговор на шумски пожар и е многу значаен момент во спречување и ширење на пожарот додека комплетно не настапат сите релевантни институции на теренот. Обуката ја вршат обучувачи од Дирекцијата за заштита и спасување, со која имаме континуирана и плодна соработка и при вакви обуки и на терен."

Во врска со успешно завршената обука, директорот на ДЗС, г-дин Аднан Џафероски изјави: "Денеска ја продолжуваме соработката со ЈП Национални шуми со тоа што наши вработени извршија

обука на просторните сили на на ЈПНШ, која се одвиваше во две фази, од кои едната беше теоретска, а во втората фаза има неколку вежби во кои е вклучено и специјалното одделение на ДЗС со воздухоплови кои демонстрираат гаснење на импровизиран шумски пожар со земна поддршка. Оваа вежба е дел од континуираната соработка со ЈП Национални шуми која ќе продолжи и во иднина."

Целиот настан беше во организација на Секторот за заштита на шумите, надзор и внатрешна контрола во соработка со домаќините ПШС "Бор"-Кавадарци, и со ЗШУЦ-Кавадарци каде се одржа теоретскиот дел од обуката. Координатор на обуката беше м-р Петко Ристевски, шеф на заштита во ПШС Бор, Кавадарци.

Своето задоволство за успешно завршената работа не го криеше помошник директорот на Секторот за заштита на шумите, надзор и внатрешна контрола, Николчо Киров кој го нагласи задоволството што оваа обука се одржа пред почетокот на летната сезона во која ризикот од појава на шумски пожари е зголемен, иако и во пролетниот период на почетокот од 2019 година имаше појава на рекорден број на шумски пожари. Благодарен на соработката со сите релевантни институции, особено за континуираната соработка со ДЗС, изјави дека се надева дека летово нема да има многу шумски пожари, но ја нагласи и подготвеноста за спречување на истите, со помош на останатите институции.

На крајот, директорот на ЈП Национални шуми, г-дин Зоран Ѓорѓиев се заблагодари со скромни благодарници на претставниците од присутните институции и ја нагласи потребата од ваква соработка, со надеж дека ќе продолжи во иднина, во интерес на заштитата на заедничкото национално богатство – шумите во Република Северна Македонија.

С.Н.

ВО ПОСЕТА НА ЈП СРБИЈА ШУМИ-ШГ ПИРОТ, СТАРА ПЛАНИНА

Во рамките на Програмата за зачувување на природата во Северна Македонија – фаза 2, проект на Швајцарската агенција за развој и соработка (Swiss Agency for Development and Cooperation-SDC), како дел од активностите за остварување на една од целите на Програмата за воспоставување на заштитени подрачја во сливот на река Брегалница, односно воспоставување на заштитено подрачје „Осоговски Планини“, Македонско еколошко друштво (МЕД), партнер на Програмата и одговорен за спроведување на активностите за постигнување на оваа цел, организира студиско патување во подрачјето на Стара Планина (близина на Пирот) во периодот 20-22 јуни 2019 година, како модел заштитеното подрачје со кое управува Јавното претпријатие „Србијашуме“.

На ова студиско патување учествуваше екипа од ЈП „Национални шуми“, предводена од директорот Зоран Ѓорѓиев, помошници на директорот Маре Басова и Николчо Киров како и претставници од Подружниците од Осоговскиот регион.

На ова патување планирано е учество на клучни чинители кои делуваат во и од предлог подрачјето за заштита „Осоговски Планини“ и тоа: градоначалниците на таргет општините, Министерството за животна средина и просторно планирање, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, ЈП „Национални шуми“ (седиште во Скопје и подрачните единици од Осогово) и Центарот за развој на Источен Планински Регион. Целта на патувањето е да се разменат искуства околу: начинот на управување со ЗП, потребни ресурси, мерките и активности за управување во различните зони, активности за развој (различни форми туризам и соработка со засегнати страни, ски туризам, мали хидроелектрани и сл.).

Според агендата на ЈП „Србија шуми“, кои беа домаќини на оваа средба, првиот состанок беше одржан во паркот на природата „Сићевачка

клисура“, за потоа да се оствари средба во ШГ Пирот каде се разменија искуства во работењето, со акцент на управување со заштитени подрачја. Понатаму беа посетени Паркот на природата кој територијално припаѓа на ШГ Пирот и локалитетите „Видлич“, II степен на заштита– презентација на управување со шумите и на локалитетот „Козје стене“ – Завојско језеро, III степен на заштита. Тука беше презентирана работата на управувачите и тоа на: одбележување и уредување на заштитено подрачје, на управување со рибарско подрачје-рибарство во ПП „Стара планина“; во областа на соработка со управителот со Хидроелектраната „Завој“; во областа на изградба во ПП „Стара планина“; во областа на заедничката работа со инспекцијата за заштита на животната средина и градежната инспекција и друго. Во центарот за посетители Врело каде се наоѓа летна училница се одржа кратка презентација и резиме на изминатиот ден.

Вториот ден на посетата започна со разгледување на Споменикот на природата „Долина потока Бигар“ подрачје со кое управува ЈП „Србија шуми“, а потоа се искачивме до локалитетот Бабин зуб (I степен на заштита) и планинскиот врв Миџор. Попатно имавме можност да се запознаеме со управувањето со: шумите, рибниците во заштитеното подрачје МХЕ, изградената ски инфраструктура и на врвот на локалитетот „Јабучко равниште“ со луксузен хотел, првата гондола во Србија и други содржини.

Во исто време во хотелот СТАРА ПЛАНИНА се одржуваше симпозиум на ботаничари каде беа присутни претставници на Заводот за заштита на природата кои присуствуваа на заедничкиот завршен состанок на сите присутни.

Подготвила: м-р Маре Басова

ПОСЕТА НА ШЕФОТ НА ТИКА НА ЈП НАЦИОНАЛНИ ШУМИ

Во посета на директорот на ЈП Национални шуми, Зоран Горѓиев, на 27.06.2019 година беше шефот на канцеларијата на ТИКА (Турска агенција за соработка и координација) во РС Македонија, г-дин Ајтекин Ајдин. Средбата се одржа во просториите на дирекцијата на ЈПНШ во Скопје. На средбата присуствуваа и помошник директорот на Секторот за заштита на шумите, надзор и внатрешна контрола, Николчо Киров и Горан Стојковски, раководител во секторот. Средбата беше остварена по повод веќе започнатиот проект за соработка од областа на заштита на шумите, поточно Проектот за изградба на деловен објект во рамките на ПШС Бор – Кавадарци, “Тренинг центар за гаснење на шумски пожари”

Врз основа на минатогодишната посета на шумарството во Турција и средбата со претставникот на ТИКА, д-р Махмут Чевик, кој најави позитивен пристап во разгледување, на можностите да помогнат во реализација на проектите од Стратегијата за заштита на шумите од пожари, директорот на ЈПНШ Зоран Горѓиев го запозна претставникот на ТИКА во РС Македонија, г-дин Ајтекин Ајдин со текот на овој проект. Тој истакна дека е готова комплетната проектна документација, извадени се сите дозволи и потребни и сега се чека на финализирање, односно продолжување на проектот на кој ЈП Национални шуми темелно работи во изминатиот период, се од почетокот на 2018 година кога се определени насоките за реализација на овој проект.

Директорот Зоран Горѓиев ја нагласи важноста од реализацијата на овој проект кој ќе биде од голема корист за шумарството во РС Македонија, на горливата тема заштита на шумите од пожари. Тренинг центарот би се користел за континуирана обука за превенција, заштита, а особено за прва интервенција при појава на шумски пожар, што е битен фактор во брзото справување со пожарите.

Г-дин Ајтекин Ајдин изрази подготвеност за идна и го истакна задоволството за досегашната соработка. Тој се заблагодари за срдечниот дочек во ЈПНШ и изрази подготвеност за соработка, односно посредување во процесот на имплементација

на Проектот со дирекцијата на ТИКА во Р. Турција. Во тој контекст, г-дин Ајтекин Ајдин најави здрава соработка со правилни чекори и континуитет, со надеж дека проектот кој досега е успешно подготвен од страна на ЈПНШ ќе се реализира. Тој изрази задоволство од презентираниот проекција и план за развој на проектот, опис на проектот - објект плус внатрешност на објектот, кој беше презентиран од помошник директорот Николчо Киров и Горан Стојковски, раководител во секторот. Заеднички заклучок од средбата која протече во срдечна атмосфера, беше дека и двете страни се задоволни од досегашниот тек на соработката и што побрзо успешно продолжување на проектот. Беше нагласено и дека ќе се искоординира логистичка поддршка на претставници на МНР на Р., Турција и амбасадорот на РСМакедонија во Турција.

Во име на успешната соработка во изминатиот период и идна плодна соработка меѓу двете институции, директорот Зоран Горѓиев му врачи Јубилејна Плакета на гостинот, со искрени желби за остварување на започнатите проекти. На средбата се разговараше за теми од областа на шумарството и проектите кои во моментот се актуелни во ЈПНШ, а се поврзани со Стратегијата за заштита на шумите од пожари, отпочнувањето на формирање на Тренинг центарот во ПШС Бор - Кавадарци.

ОБУКИ ЗА СОБИРАЧИ И ПРЕРАБОТУВАЧИ НА ДРУГИ ШУМСКИ ПРОИЗВОДИ

Во пазувите на Беласица, во едно од најживописните села од подбеласишкиот регион Смолари, на 11. април, 2019. се реализира првата обука за едукација на собирачите на други шумски производи и најважната категорија учесници во одржливиот систем на заштита и користење на природните богатства кои во изобилие ги содржи планината во кој регион тие живеат. Обуката опфати актуелни теми за одржливо користење и заштита на природните ресурси на Беласица, и можностите за економски развој преку нивна промоција за потврдено потекло и квалитет како брендирани производи „БЕЛАСИЦА – природен производ“.

Презентери на темите беа Александар Петров, проектен менаџер од „Натура Нова“ од Струмица, Професор Др. Македонка Стојановска од Шумарскиот Факултет во Скопје и Панче Николов, тим лидер на проектот „ЗАШТИТА НА БИОДИВЕРЗИТЕТОТ И БРЕНДИРАЊЕ НА ШУМСКИТЕ ПЛОДОВИ НА

БЕЛАСИЦА“, дел од Програмата за подобрувањето на управување со заштитените подрачја, финансиран од Европската унија, а спроведувана од УНДП во партнерство со Министерството за животна средина и просторно планирање.

Содржината на обуката опфати стандарди за добра собирачка практика, законски прописи од областа, квалитет и чување на собраниот материјал и нивна финализација во брендирани производи.

Во рамки на обуката, учесниците добија печатен материјал „Прирачник за собирачи на други шумски производи“ и Потврда (сертификат) за успешно помината обука. Обуката ја опфати целната група на собирачи на други шумски производи од струмичкиот регион, а посебно регистрираните собирачи кои секоја година вадат „Дозвола за собирање“ во ПШС „Беласица“ од Струмица.

Според списокот на собирачи, во струмичкиот регион околу 100 собирачи секоја година се регистрираат во шумското стопанство, и истите беа поканети на оваа обука од страна на инж. Никола Ристов од ПШС „Беласица“, одговорен за следење на целиот систем за одржливо користење на другите шумски производи во регионот.

Во вториот дел од обуката беше претставен системот за брендирање на другите шумски производи, како алатка за економски развој на регионот. Со овој систем се добиваат крајни производи со гарантирано потекло и квалитет, а со тоа и промовираат локалните вредности на регионот и планината Беласица. Обуката ја спроведе „Пробио“ во соработка со Шумарскиот Факултет од Скопје и ЈП „Македонски шуми“ – ПШС „Беласица“ од Струмица.

ОБУКА - БАНСКО, АПРИЛ 2019 ГОДИНА

Втората по ред обука за собирачи, откупувачи и преработувачи на други шумски производи во регионот на планината Беласица, се одржа на 18 април 2019 година во Хотел „Цар Самуил“ во Банско. Оваа проектна активност (А 3.1, А 3.2) е планирана согласно проектот „ЗАШТИТА НА БИОДИВЕРЗИТЕТОТ И БРЕНДИРАЊЕ НА ШУМСКИТЕ ПЛОДОВИ НА БЕЛАСИЦА“, дел од Програмата за подобрувањето на управување со заштитените подрачја, финансиран од Европската унија, а спроведувана од УНДП во партнерство со Министерството за животна средина и просторно планирање.

Големата посетеност на обуката, 75 собирачи, го покажа големиот интерес на локалното население од селата под Беласица за правилното искористување на природното богатство на Беласица и неговата заштита од негативните влијанија на климата, луѓето и загадувањето воопшто. На обуката се презентираа сите важни аспекти на одржливиот систем на користење на природните ресурси, од правилата - стандарди за добра собирачка пракса, ракување со собраниот материјал, заштита на квалитетот при преработката и складирањето, како и означувањето при пуштање во промет.

Беа претставени и состојбите со извозот на други шумски производи во странство, видовите и нивните вкупни количини годишно, како и земјите каде се извезуваат.

Посебно внимание кај учесниците беше покажано од презентацијата за заштитата на другите шумски производи со Географски назив (ГН) и заштитата со Трговската марка (ТМ) – брендирање на крајните производи од Беласица. Економскиот потенцијал за создавање нови производи со бренд „БЕЛАСИЦА - природен производ“ и нивна промоција како регионален традиционален производ, отвори доста прашања и дискусии од учесниците на обуката.

Презентери на темите беа „Натура Нова“ од Струмица, Професор Др. Македонка Стојановска од Шумарскиот Факултет во Скопје и Панче Николов, тим лидер на проектот.

За реализација на обуката беа подготвени и отпечатени „Прирачник за собирачи на други шумски производи“ и Потврда (сертификат) за

успешно помината обука, за сите учесници на обуката. Двете обуки ги спроведе „Пробио“ во соработка со Шумарскиот Факултет од Скопје и ЈП „Македонски шуми“ – ПСШ „Беласица“ од Струмица.

Подготвил: Панче Николов

ШУМСКИТЕ ПОЖАРИ ГО ЗЕДОА СВОЈОТ ДАНОК - МАРТ 2019.

Можеби насловот на овој прилог звучи катаклизмично, но фактот дека само во текот на месец март, 2019 година е евидентиран дури 131 шумски пожар, го оправдува и предупредува дека треба да ги чуваме шумите од многу немили појави, а особено од шумски пожари. Во овој период ЈП Македонски шуми ги презеде сите активности за локализирање на појавените и превентива од нови пожари на територијата на целата држава. Покрај преземените активности, секојдневно се упатуваа апели до граѓаните за одговорно однесување во шума.

По повод оваа немила појава, Зоран Ѓорѓиев, директор на ЈП Македонски шуми, во својата изјава ги опфати сите клучни моменти од појавата и спречувањето на шумските пожари:

“Според податоците на Секторот за заштита на шумите, надзор и внатрешна контрола, периодов зад нас, односно месец март, 2019 година е месец со најголем број на шумски пожари години наназад. Според овие извори бројот на пожарите изнесува околу 128. Тоа значи дека во месец март шумско земјиште и шума гореле на територијата на целата држава.

Пожар на отворен простор е секое неконтролирано горење на шума и шумско земјиште, без оглед на зафатената површина, интензитет и причина за негово настанување, кое опфаќа и горење на земјоделска површина и пасиште, поблиску од 200м до работ на шумата.

Шумски пожар е секое неконтролирано горење на шума, шумско земјиште без оглед на зафатената површина, интензитет и причина за негово настанување. Според овие дефиниции за пожар-Шумски пожар е појава која сериозно го нарушува животот и здравјето на луѓето, неповратно го уништува шумскиот потенцијал, ја деградира природата и животната средина и причинува значителни материјални штети и финансиски трошоци. Да нагласам дека од гореспоменатата бројка 128 вкупно регистрирани пожари, 47 се навлезени во шума и имаме сериозни штети по дрвната маса, додека останатите 81 пожари се предизвикани надвор од шумата, а од нив поголем дел завршиле во шума (55).

Најчест причинител за појава на шумски пожар (во 99% од случаите) е човекот, додека громот и

самозапалувањето како причина за настанување на пожар учествуваат само со 1%. Пожари предизвикани од човекот може да бидат намерни-подметнати пожари и ненамерни-од невнимание при палење на стрништа, палење пасишта, фрлени опушоци, сообраќајна незгода, искра од алат при работа, искра од ел.далеководи, приготвување скара во шума, палење логорски оган, палење депонии и др.Годинава скоро сите пожари се предизвикани или од невнимание, или од палење на стрништа, пасишта и земјоделски површини и тоа надвор од шума, а кај 47 од пожарите имаме навлегување и зафаќање на шумите.

Согласно законските одредби од Закон за шумите **„Забрането е палење на отворен оган во шума и на земјиште во непосредна близина на шумата, на растојание најмалку од 200 метри од работ на шумата.“**

Но за жал заради непочитување на ова правило ние имаме вкупна опожарена површина во овој период од 2817ха, од кои 1400 ха се предизвикани надвор од шума, а влегле во шума, а само 150 ха се останатите надвор од шума, што значи дека во шума има зафатено 1267 ха.”

Улогата на ЈП Национални шуми при појава на шумски пожар

„По добивањето на информацијата за настанат пожар, претпријатието што стопанисува со шуми, односно посеви, веднаш на лице место упатува мобилна екипа со потребните средства и опрема за почетно гаснење, средства за врски, храна и вода за сопствени потреби со задача:

- да го потврди постоењето на пожарот,
- да изврши проценка за големината и развојот на пожарот, и да предложи ангажирање на соодветни персонални и материјални ресурси за негово локализирање и гаснење.

Согласно, Правилникот за посебните мерки за заштита на шумите од пожари и согласно Годишниот оперативен план кој го изработуваат подружниците, при настанување на шумски

пожар ЈПНШ имаат обврска да дадат прв одговор со гасначи и средства за гаснење.

Оттука следува дека ЈП „Национални шуми“ има обврска да презема превентивни, подготвителни и директни мерки за заштита на шумите од пожари. Јас гарантирам дека сите овие мерки се преземени и применети. Нашите вработени и покрај обврската за прв одговор, секогаш се присутни на теренот и после доаѓањето на екипи од другите релевантни институции и помагаат во гаснењето. И покрај преземените мерки и сите залагања на сите институции, периодот кој го одбележаа пожарите остави длабоки траги во однос на пореметување на работата на ЈП со пренасочување на вработените во екот на производството, на гаснење пожари. Вкупната опожарена дрвна маса изнесува 3250 м³, со што, според оштетниот ценовник е причинета штета од 53 и петсто милиони денари.

На 29.03.2019 година, врз основа на Законските одредби, а со цел да спасат шумите и другите шумски површини, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство на наше барање, донесе Одлука за делумна забрана за движење во шума, со предвидени глоби за прекршителите(1500-3000 евра), казни кои се предвидени согласно Законите за шуми и ловство, а со цел да се ограничи движењето во шума на потенцијални причинители на пожарите.

Нашите екипи, на дојава на месното население или при редовно патролирање во шума имаат откриено и пријавено во обвинителство неколку сомнителни лица за кои се смета дека намерно подметнале пожар. Се надевам дека овие мерки кои ги преземаме на ниво на цела држава ќе ја намалат оваа појава која зема навистина загрижувачки размери, зашто покрај конкретните материјални штети кои се предизвикани со пожарите тука се и еколошките последици кои се појавуваат во наредниот период, а за нивно санирање е потребен долг временски период.

Директорот Зоран Ѓорѓиев од овие причини упати уште еден апел до граѓаните на Република Северна Македонија, пред претстојната летна сезона.

Апелирам на свеста и совеста на граѓаните ДА ГИ ЗАЧУВАМЕ ШУМИТЕ ОД ШУМСКИ ПОЖАРИ!

Зачестената појава на шумски пожари во последниов период на територијата на целата држава претставува огромен атак на шумскиот фонд со кој стопанисува ЈП Македонски шуми. И покрај сите апели и предупредувања, оваа немила појава продолжува. Во гаснењето и локализирањето на пожарите учествуваат огромен број на вработени, кои и покрај, условно кажано, добрата опременост и натчовечките залагања, но резултатите се вообичаено на штета на шумите. Треба да се нагласи дека при гаснење на пожари е потребна помош и од други институции (ЦУК, ДЗС), со кои имаме континуирана и добра комуникација која на крај вродува со плод, на жал остануваат последиците. Ние сме секогаш први на терен, заедно со противпожарните бригади, но тоа не значи дека на време ќе го локализираме пожарот, особено, ако

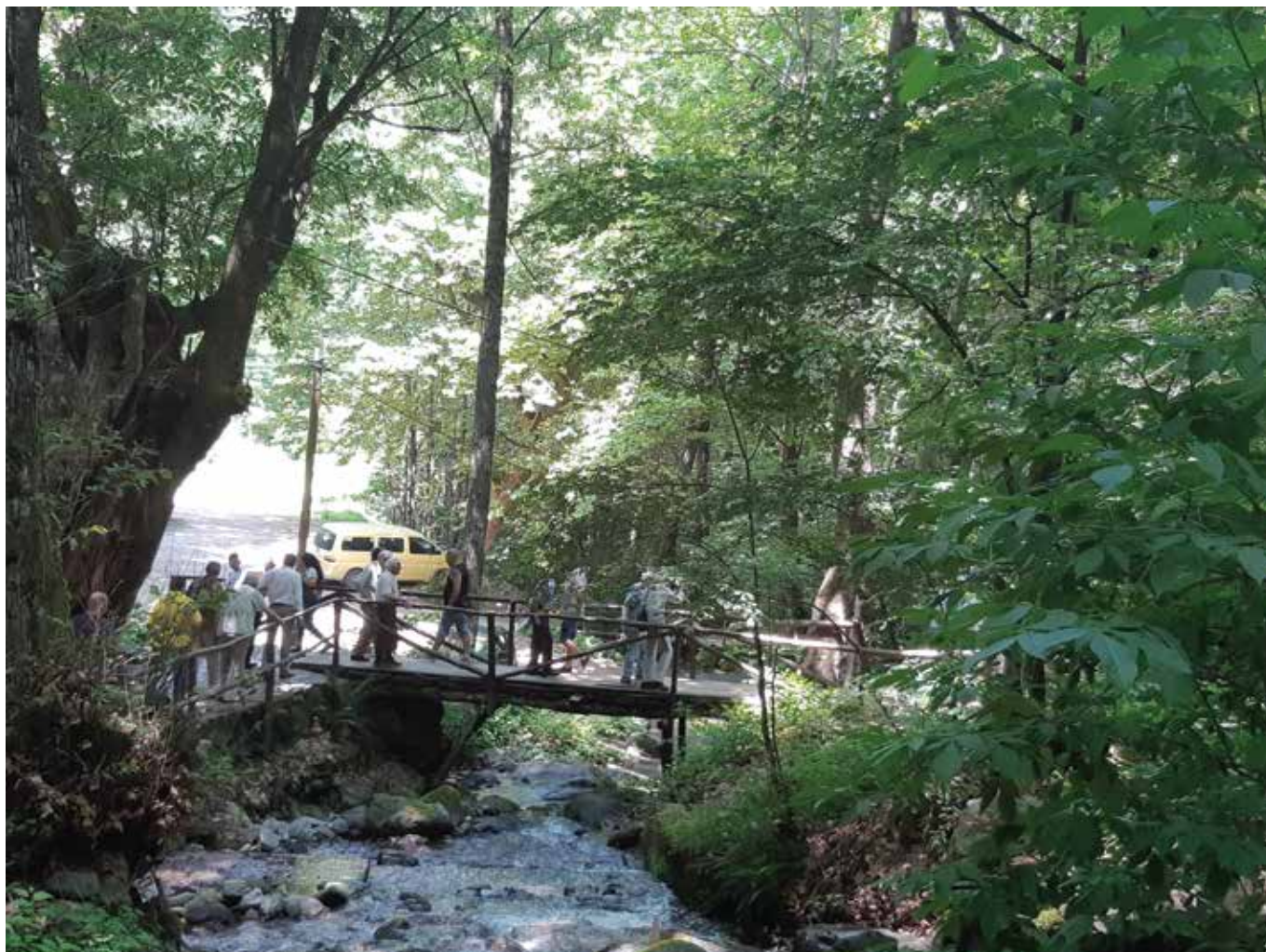
неколку пожари се појавуваат по неколку на одреден регион. Чувството на немоќ во такви моменти е поразувачко и сите напори изгледаат залудни. **ДА СЕ ВНИМАВА ПРИ РАБОТА И ДВИЖЕЊЕ ВО ШУМА!** – треба да биде императив на сите кои се движат во шума. Сите работи кои се потребни да се сработат во шума, да вршат внимателно и со свест дека и со мало невнимание може да се предизвикаат несогледливи последици по животната средина, нарушување на екосистемот кој тешко се обновува. Ние ги обновуваме опожарените места но сите знаеме коклу време е потребно да се создаде површина под шума која ќе ја врши својата функција на производство на кислород и нормализирање на сите функции кои шумите го имаат во еко системот на Планетата Земја.

БУГАРСКИТЕ ШУМАРСКИ ВЕТЕРАНИ ВО ПОСЕТА НА РЕГИОНОТ НА БЕЛАСИЦА

Група на пензионирани шумарски стручњаци, членови на “Здружение на ветерани на шумарството” од Софија, Р. Бугарија, во рамките на патувачкиот семинар, во средината на јули, 2019. го посетија подбеласичкиот регион. Според агендата, домаќин на овој семинар беше ПШС “Беласица” од Струмица и раководителот шум. инж. Љупчо Митрев, кој на гостите им ја претстави работата на подружниците, а со поставеноста на ЈП Национални шуми ги запозна помошник директорот на Сектор за шумско земјиште, шумска инфраструктура и механизација шум.инж. Жарко Анастасијески. Шумарските ветерани активно и со голем интерес учествуваа во презентацијата, воочувајќи ги сите специфики и разлики во поставеноста на бугарското и македонското шумарство. Фасцинираа со нивното знаење, секој од своја област и интересот за состојбите на шумите во Р. С. Македонија, што не не изненади знаејќи го составот на ова здружение и нивната завидна научна кариера. Имено, членови на ова здружение, покрај останатите се и признати стручњаци од Институтот за шуми, д-р Христо Цаков, пензионирани професор, проф.д-р Панајот Панајотов, повеќе поранешни професори на Шумарскиот факултет во Софија. Од разговорот со инж. Георги Петрушев, претседател на “Здружение на ветерани на шумарството” од Софија и познат шумарски новинар, дознавме за активностите на ова здружение и патувачкиот семинар кој во својата агенда има многу посети на разни локалитети во регионот. Во стручноста и нескриеаниот ентузијазам и покрај завидната животна возраст и самите се уверивме. Третото доба не значи само пребирање по спомените туку и конкретна размена на искуства и дополнување на веќе стекнатите знаења. Возраст, научно искуство и љубопитност ги краси овие луѓе, а нивната енергија поттикнува на дружење со природата и проширување на хоризонтите на сите нивоа. Навистина восхитувачки. Од нивните биографии се гледа завидно ниво на образование, стручност и професионална реализираност, а од нивното однесување бескрајна и аргументирана љубопитност за откривање на нови краишта и убавини на природата. Гостите од Бугарија го посетија и Банско и Дојран. Драгите гости ги поздрави и директорот на ЈП Национални шуми, Зоран Ѓорѓиев, кој и покрај обврските одвои време за овие признати стручњаци на бугарството шумарство, активни на крајот на минатиот и почетокот на овој век.

Подготвила: Соња Никчевиќ

ПРОЛЕТНО ПОШУМУВАЊЕ, 2019

Врз основа на заклучок на Владата на Република Северна Македонија, за спроведување на најмалку една акција против аерозагадувањето и заштита на животната средина (точка 3. од записникот од Сто и деветата седница на Владата на РМ, одржана на 14.12.2018 год.)

По овој повод, Министерството за земјоделие, шумарство и водостопанство и ЈП "Македонски шуми", организираа пошумување на голини на локацијата во катастарска општина средно Коњаре, ШСЕ "Пчиња", оддел 28а м.в. Оцевица, тромеѓе Миладиновци/ Бујковци.

На настанот учествуваа претставници на МЗШВ, вработени во дирекцијата на ЈПМШ, Шумарски факултет - Скопје и ПШС Караџица-Скопје. На претходно подготвени површини од страна на ЈПМШ, за засадување. На денот на пошумувањето (01.03.2019 год.) на површина од 2 ха ќе бидат засадени 4000 садници од багрем, даб, јасен, аризонски чампрес.

Со овој настан се потврдува заложбата на Владата на РС Македонија, во борбата со аерозагадувањето и заштитата на животната средина.

Претставниците на институциите се согласија дека со редовно пошумување на голините настанати на разни начини (од опожарување, голи сечи, човечка негрижа и други фактори), ќе се придонесе во одржувањето на природната рамнотежа, ќе се намали аерозагадувањето и уште многу други придобивки за кои шумарството како стопанска гранка е свесно и засегнато.

"Денес е посебен настан кој го одржуваме заедно со Министерството за земјоделие, шумарство и водостопанство, а во рамките на "Програмата за заштита природата" и особено ми е драго што заедно, на едно место ќе дадеме свој симболичен придонес во заштитата на природата и саадувањето на голините. Се чувствувам повикан да нагласам дека ваквиот начин на пошумување е единствениот правилен, наспроти експериментите кои ги правеше претходната Влада, а кои се покажаа како тотално фијаско и во поглед на

зафатеноста, и во однос на одбраните површини и видови на садници со кои се пошумуваше масовно но хаотично и лошо организирано. Ние се враќаме на нашите законски обврски за пошумување согласно "Посебните планови за стопанисување со шуми" за кои можам да тврдам дека се стручно извршени од наши вработени и што е најважно со сопствен расад од нашите расадници." - рече директорот на ЈП Македонски шуми Зоран Ѓорѓиев.

ПОВАЖНИ ЕКОЛОШКИ ДАТУМИ

21 март-Светски ден на шумите (International Day of Forests)

Одбележувањето на Светскиот ден на заштита на шумите започнало во 1971 година кога на иницијатива на Европската земјоделска конфедерација е одлучено, првиот ден на пролетта да се слави како Светски ден на шумите. Идејата ја поддржале и ОН, односно организацијата за храна и земјоделство (ФАО), сметајќи дека со одбележување на оваа манифестација ќе се придонесе на зголемувањето на свеста за важноста и зачувувањето на шумите. Така скоро пола век ширум светот, на 21 март се одбележува значењето на шумите и нивниот придонес во целокупниот развој и заштита на планетата Земја.

22 март - Светски ден на водите (World Water Day)

Водата е природен ресурс кој е нерамномерно распределен на планетата земја. Од сите океани, реки, мориња и езера само 1 % отпаѓа на вода за пиење, а на секој шести жител на земјата, водата му е недостапна. Водата се троши прекумерно, изложена е на загадувања, а често се третира како пазарна стока. Токму затоа чест предмет на расправа на различни интересни групи е дали водата е заедничко добро. Дали има пазарна вредност и кој има право да управува со неа. Со одбележувањето на Светскиот ден на водите се нагласува дека водата е добро од општ интерес и основно право достапно на сите. Се предупредува дека водата треба да се чува, штити од загадувања и што поштедливо да се користи.

22 април - Ден на Планетата Земја (Earth Day)

Иницијативата за одбележување на Денот на планетата Земја потекнала од еколошкото здружение EARTH, градоначалникот на Сан Франциско и активистите за заштита на околината во САД. Токму овој датум, 22 април е одбран како ден кога се одржани студентските протести за заштита на околината во 1969 година. Оттогаш на овој ден, секоја година во светот се одбележува Денот на планетата Земја, кој воедно претставува и најмасовен еко датум кој се одбележува во сите земји и претставува потсетник на неодговорното однесување на човекот кон животната средина.

22 мај - Светски ден за зачувување на биодиверзитет (World Biodiversity Day)

Обединетите Нации го прогласиле 22 мај за Светски ден на заштита на биодиверзитетот со што би се влијаело на зголемување на свеста за важноста на биодиверзитетот во одржливиот развој и би го свртиле вниманието на зачувувањето на биодиверзитетот како основно меѓународно начело во заштитата на природата и човештвото како неодвоива заедничка обврска.

5 јуни- Светски ден на заштита на животната средина (World Environment Day)

На Светската конференција на Обединетите Нации која е одржана 1972 година во Стокхолм е усвоен основниот документ на УНЕП, програма за заштита на животната средина на ОН. Стручњациите, научниците и политичарите се договориле за заедничка меѓународна соработка во заштитата на животната средина. Нагласено е дека треба да се направи рамнотежа помеѓу потребите на човештвото и ограничените можности кои планетата Земја може да ги даде. Оттогаш на 5 јуни се одбележува како Светски ден на заштита на животната средина.

